

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 4Er/551/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212205360
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Fabianová
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2013:6212205360.2

Uznesenie

Okresný súd Veľký Krtíš, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast.: Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, proti povinnému M. pre vymoženie istiny 424,11 Eur s prísl., a trovy exekúcie, takto

rozhodol:

Exekúcia sa vyhlasuje za neprípustnú a zastavuje

odôvodnenie:

Exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok sp.zn. SR 04386/11 zo dňa 07.06.2011, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 na základe Zmluvy o úvere č. 614900165 zo dňa 19.04.2010 uzatvorenej medzi oprávneným a povinným, a ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len obchodné podmienky).

Uvedené obchodné podmienky v bode 15 ustanovili, že všetky spory medzi zmluvnými stranami, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú alternatívne riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave alebo pred všeobecným súdom.

V prebiehajúcom konaní exekučný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie aj v dôsledku nejednotného výkladu ustanovení Exekučného poriadku vzťahujúcich sa k rozsahu preskúmvacieho oprávnenia súdu vo fáze exekučného konania pred vydaním poverenia. V dôsledku toho k preskúmaniu materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu prišlo až po vydaní poverenia a to v zmysle § 45 z.č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. V zmysle tohto ustanovenia v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

4Er 551 / 2012 - 20
6212205360

Špeciálna úprava spotrebiteľských zmlúv je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorým bol zrušený predtým platný zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy v § 2 definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté

peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Podľa § 3 ods. 1 uvedeného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Podľa § 3 ods. 2 uvedeného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Na posúdenie okolnosti, či sa jedná o tzv. spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje, ale dôležitá je kauza, t.j. že sa jedná o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. ňou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Z povahy zmluvných strán (podnikateľ vs. fyzická osoba nepodnikateľ), predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného a v konečnom dôsledku aj z obsahu tejto zmluvy je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a teda o vzťah medzi spotrebiteľom na jednej strane a dodávateľom na strane druhej v zmysle § 52 a nasl. OZ.

V slovenskom právnom poriadku vyplýva slovenským súdom povinnosť dodržiavať komunitárne právo z článku 144 ods. 1 Ústavy SR, na základe ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, t. j. Zmluvou o Európskej únii, Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, ale aj ostatnými prameňmi primárneho práva Európskej únie.

Význam ochrany spotrebiteľov viedol zákonodarcu Spoločenstva okrem iného k tomu, že v článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288, ďalej len "smernica") stanovil, aby nekalé podmienky uvedené v zmluve uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom "neboli záväzné pre spotrebiteľa". Ide o kogentné ustanovenie, ktoré s ohľadom na nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú (spotrebiteľská) zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť.

Podľa článku 3 ods. 1 smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

4Er 551 / 2012 - 21
6212205360

Príloha smernice obsahuje indikatívny zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Medzi nimi sa bod 1 písm. q) tejto prílohy týka podmienok, ktorých cieľom alebo účinkom je "neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane".

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ďalej ESD) "povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú smernica zaisťuje spotrebiteľom, teda odôvodňujú to, že vnútroštátny súd je povinný posudzovať ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom. Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C 240/98 až C 244/98, Zb. s. I 4941). Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje aj na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto

podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, C 473/00, Zb. s. I 10875)".

Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení smernica je priamo vykonateľným prameňom komunitárneho práva aj v dôsledku nedostatočnej alebo neúplnej transpozície do právneho poriadku Slovenskej republiky (viď ustanovenia Občianskeho zákonníka v § 52 a nasl. v čase uzatvorenia úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania s prihliadnutím na súčasný stav upravený v zmysle judikatúry ESD). Exekučný súd je preto povinný aplikovať jej ustanovenia na prebiehajúce exekučné konanie ex offo zohľadňujúc ich prioritu pred vnútroštátnou úpravou spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku, resp. zákone o spotrebiteľských úveroch.

Európsky súdny dvor v rozsudku Océano Grupo Editorial (citovaný už vyššie) judikoval, že "podmienka, ktorá deleguje právomoci vzhľadom na všetky vyvstávajúce spory na súd v územnej jurisdikcii, kde má predajca alebo dodávateľ svoje hlavné obchodné sídlo, zaväzuje spotrebiteľa podrobiť sa výhradne jurisdikcii súdu, ktorý môže byť ďaleko od miesta jeho trvalého bydliska. To mu sťažuje predložiť obhajovací spis súdu. V prípade sporov s obmedzenými finančnými čiastkami by náklady spojené s obhajovacím spisom spotrebiteľa mohli byť prekážkou a spôsobiť mu právnu nápravu alebo ochranu. Takáto podmienka preto spadá do kategórie podmienok, ktoré majú cieľ alebo účinok vylúčiť alebo zabrániť právu spotrebiteľa začať právne konanie - kategória z písmena q) bodu 1 Prílohy ku Smernici. Na druhej strane táto podmienka uľahčuje predajcovi alebo dodávateľovi pripraviť sa na proces a robí mu to menej obtiažnym.

4Er 551 / 2012 - 22
6212205360

Rozhodcovská doložka v zmluve o úver nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná formálne napĺňa podmienku uvedenú v citovanom písm. q) bodu 1 Prílohy ku smernici v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy o úvere (viď aj ustanovenie § 53 ods. 9 OZ v súčasnom znení) je však zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka, zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Vychádzajúc z uvedených ustanovení je zrejmé, že veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou teda napriek jej formálnemu zneniu reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami a to samozrejme v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ v takejto situácii vzhľadom na značnú vzdialenosť miesta konania ako aj na svoje majetkové a zárobkové pomery nemá právo relevantne sa proti návrhu zo strany veriteľa brániť, resp. sa zúčastniť konania či už pred rozhodcovským súdom alebo v občianskosúdnom konaní. V konečnom dôsledku k takémuto závažnému narušeniu rovnováhy v rozpore s úmyslom vyjadreným v smernici dochádza už aj samotnou skutočnosťou, že spotrebiteľovi nie je zo zákona daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde (nachádzajúcom sa okrem toho v značnej vzdialenosti od bydliska odporcu), domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska ako je to prirodzené v občianskom súdnom konaní. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v demokratickom zriadení a v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa §-u 57 ods.1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v platnom znení (ďalej len "EP"), exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 58 ods. 1 EP exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd v zmysle výkladu smernice v rozsudku Océano Grupo Editorial za to, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa teda uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Podľa judikatúry ESD je povinnosťou členských

4Er 551 / 2012 - 23
6212205360

štátov a ich exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie. Na základe toho súd v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.